

Valmistelija / Beredare: Liikennesuunnittelija / Trafikplanerare, Emeliina Kortnesniemi, emeliina.kortnesniemi@sipoo.fi

Taustaa

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Sipoossa. Lähtökohtana on ollut vuonna 2016 valmistunut ohjelma, jonka tavoitteet ja toimenpiteet ovat päivitetty ohjaamaan kunnan omaa toimintaa seuraavaksi viideksi vuodeksi. Ohjelman tavoitteiden ja konkreettisten toimenpiteiden tarkoituksena on nostaa näitä kulkumuotoja paremmin esille suunnitteluprosesseissa ja lisätä kävelen ja pyörällä tehtyjen matkojen määrää Sipoossa.

Työhön ovat päässeet vaikuttamaan sekä kunnan asukkaat asukaskyselyn kautta että kunnan päättäjät ja muut sidosryhmät heille järjestetyn tilaisuuden kautta. Lisäksi Söderkullan kirjastolla järjestettiin tilaisuus, jossa keskusteltiin asukkaiden kanssa tarpeista ja toiveista kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseksi. Työ on saanut Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2025.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Työssä määritettiin Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen tarkemmat edistämisen tavoitteet vuoteen 2030. Tavoitteet muodostuvat visiosta, jota tukee neljän teeman alle muodostetut tavoitteet. Tavoitteet määrittävät kävelyn ja pyöräliikenteen haluttua roolia kunnan liikennejärjestelmässä ja korostavat niitä teemoja, joiden avulla on muodostettu Sipoolle vaikuttavimmat toimenpiteet.

Visio: Sipoossa kävely ja pyöräily ovat arvostettuja arjen kulkumuotoja, jotka vahvistavat sipoolaista hyvinvointia!

Tavoitteet:

- Toimivat, turvalliset ja esteettömät reitit kannustavat kestäviin liikkumisvalintoihin.
- Keskustojen elinvoimaa vahvistetaan sujuvilla kävelyn ja pyöräilyn yhteyksillä sekä viihtyisyyttä lisäämällä.
- Vahvalla yhteistyöllä luodaan houkutteleva ja kannustava ilmapiiri aktiivisiin arjen matkoihin ja vapaa-ajan liikkumiseen.
- Panostetaan toimenpiteisiin, joilla lisätään lasten ja nuorten itsenäistä ja aktiivista liikkumista.

Jokaista tavoitekokonaisuutta tarkennetaan teeman mukaisilla konkreettisilla toimenpiteillä. Tavoitteiden ja niitä tukevien toimenpiteiden tarkoituksena on saada yhä useampi asukas pyörän selkään ja kävelemään. Tämä saavutetaan sekä infraan kohdistuvilla toimilla että ihmisten ajattelutapaan vaikuttamisella. Valtakunnallisen

henkilöliikennetutkimuksen perusteella Suomessa tehdään paljon matkoja, jotka pituudeltaan sopisivat erinomaisesti joko kävely- tai pyörämatkoiksi. Sipoossa tulisi erityisesti näihin lyhyisiin matkoihin pyrkiä vaikuttamaan infratoimenpiteillä ja liikkumisen ohjauksen keinoin.

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteitä on ideoitu kunnan asiantuntijoiden kanssa ja niiden muodostamisessa ja sisällössä on hyödynnetty niin asukaskyselyn tuloksia kuin päättäjiltä ja muilta sidosryhmiltä saatuja kommentteja. Toimenpiteet ovat jaoteltu seuraaviin luokkiin:

- Infrastrukturi ja olosuhteet
- Liikkumisen ohjaus ja viestintä
- Pyörämatkailu
- Resurssit

Toimenpiteet ovat omia kokonaisuuksiaan, joiden tarkempi sisältö määritellään toimenpiteen toteuttamisen käynnistämisen yhteydessä. Toimenpiteen käynnistäminen on päävastuutahon vastuulla ja vastuutahoiksi on nimetty toteuttamisen kannalta keskeisimmät tahot. Infrastruktuurin parantamisen toimenpiteet edellyttävät tarkempaa aikatauluttamista seuraavan viiden vuoden ajanjaksolle priorisointiluokituksen mukaisesti. Muiden toimenpiteiden osalta toiminnan suunnittelun ja toteutuksen voi käynnistää heti. Tärkeää on, että toimintatapoja kehitetään ja niistä tehdään vähitellen osa normaaleja käytäntöjä.

Pyöräliikenteen tavoiteverkko, kävelyn aluetyypit sekä kävelyn ja pyöräliikenteen suunnitteluperiaatteet

Pyöräily ja kävely eroavat toisistaan merkittävästi. Pyöräily on nopeampaa ja pitkiäkin matkoja on helppo taittaa pyörällä. Pyörä on toiminnallisesti lähempänä autoa kuin jalankulkijaa, ja siksi kävelyä ja pyöräilyä tulee edistää erillisinä kulkumuotoina. Rakennetuilla alueilla pyöräilijän ja jalankulkijan nopeusero on suurempi kuin pyöräilijän ja auton.

Edistämishjelmassa on esitetty Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkko. Tavoiteverkko muodostuu pääreiteistä ja aluereiteistä, jotka yhdistävät tärkeimpiä pyöräliikennettä synnyttäviä kohteita toisiinsa. Tavoiteverkon määrittämisen ja hyväksymisen kautta varmistetaan, että pyöräliikenteen reitit huomioidaan aina kaikessa kunnassa tapahtuvassa suunnittelutyössä. Edistämishjelmassa on esitetty tarkemmin pyöräliikenteen suunnitteluperiaatteet sekä Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkolle soveltuvat ratkaisut.

Miellyttävän rauhallinen ja sopivan virikkeellinen liikenneympäristö on tärkeää, kun tavoitellaan kävelyn lisäämistä. Koska kaikkia alueita ei voida eikä kannata toteuttaa parhaalla laatutasolla, on kävelyn olosuhteiden kehittämiseksi tärkeää tunnistaa kävelyn kannalta keskeisimmät alueet ja jaotella ne eri aluetyypeiksi, joissa alueen luonne määrittelee sinne suunniteltavat kävelyn ratkaisut. Tunnistamalla kävelyn ydinalueet ja määrittelemällä niille suunnitteluperiaatteet, parannetaan kävelyn asemaa osana liikennejärjestelmää ja osana maankäytön suunnittelua. Lisäksi viihtyisyyttä lisäämällä ja ajoneuvoliikennettä rauhoittamalla parannetaan samalla sekä kävelyn että pyöräliikenteen olosuhteita.

Sipoossa kävelyn aluetyypit ovat:

- Asukkaiden kohtaamispaikat
- Kävelyn ydinalueet
- Kävelyn laatureitit
- Muut asuinalueet
- Joukkoliikenteen solmupisteet

Edistämishjelmassa on esitetty kävelyn aluetyypit ja ydinreitit Nikkilään ja Söderkullaan sekä tarkemmat suunnitteluperiaatteet eri aluetyypeille.

Ohjelman mittarit ja seuranta

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seuranta on keskeinen osa edistämistyötä. Seurantaan perustuva tieto lisää ymmärrystä kävelyn ja pyöräilyn hyödyistä, auttaa perustelemaan seuraavien toimenpiteiden tarpeellisuutta, sekä helpottaa saamaan niiden suunnittelulle ja toteutukselle päätöksenteossa tukea ja rahoitusta. Toimenpiteiden toteutumisen seurannalla tarkoitetaan kunnan oman toiminnan seurantaa, kun taas vaikuttavuuden seurannalla tarkoitetaan ohjelman toimenpiteiden toteuttamisen vaikutuksia esimerkiksi liikkujamääriin ja asukkaiden tyytyväisyyteen.

Sekä toimenpiteiden toteutumisen seurantaan että vaikuttavuuden seurantaan laadittiin valmiit taulukkopohjat. Tärkeä osa kävelyn ja pyöräliikenteen seurantaa on tuloksista viestiminen sekä päättäjille että kuntalaisille. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa Sipoossa Kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä. Toimenpiteiden toteutumisen tilanne suositellaan käytävän ryhmässä läpi vuosittain, ja tuloksista raportoidaan vuosittain Maankäyttö- ja elinkeinojaostolle sekä kunnanhallitukselle. Lisäksi ohjelman edistymistä käydään läpi Uudenmaan Elinvoimakeskukseen kanssa vuosittain. Edistämishjelma suositellaan päivitettäväksi noin viiden vuoden välein.

Esittelijä / Föredragande Yhdyskuntajohtaja / Samhällsdirektör Roselius Eric

Ehdotus / Förslag

Maankäyttö- ja elinkeinojaosto esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se hyväksyy Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman 2030.

Markanvändnings- och näringslivssektionen föreslår kommunstyrelsen och vidare fullmäktige att den godkänner Programmet för främjande av gång och cykling i Sibbo kommun 2030.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Maankäyttö- ja elinkeinojaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Markanvändnings- och näringslivssektionen godkände föredragandens förslag.

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 09.03.2026 § 50

87/10.03.01.00.00/2026

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman 2030.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige godkänner programmet för främjande av gång och cykling i Sibbo kommun 2030.

Paragrafen justeras omedelbart.

Käsittely / Behandling

Liikennesuunnittelija Emeliina Kortnesniemi ja vs. yhdyskuntajohtaja Eric Roselius selostivat asiaa kokouksessa.

Sonja Hällfors teki Jenni Sademiehen kannattamana seuraavan vastaehdotuksen: "S. 28, toimenpidekohta 4: Kartoitetaan pyöräpysäköinnin tila kaikkien kunnan koulujen ja päiväkotien pihoilla huomioiden myös koulun henkilökunnan pyöräpysäköinti. Hyödynnetään koulujen ja päiväkotien omaa tietoa pyöräpysäköinnin toimivuudesta kysymällä heiltä pyöräpysäköinnin tarpeista. Tiedotetaan vanhempia, lapsia ja oppilaita säännöllisesti pyöräpysäköintipaikoista."

Kunnanhallitus hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Trafikplanerare Emeliina Kortnesniemi och tf. samhällsdirektör Eric Roselius redogjorde för ärendet vid sammanträdet.

Sonja Hällfors gjorde följande motförslag som understöddes av Jenni Sademies: "S. 28, åtgärds punkt 4: Läget angående cykelparkering kartläggs på alla kommunala skolans och daghemms gårdar med beaktande även av cykelparkeringen för skolans personal. Information från skolorna och daghemmen om hur cykelparkeringen fungerar beaktas i åtgärden. Information om cykelparkeringsplatser ges regelbundet till föräldrar, barn och elever."

Kommunstyrelsen godkände motförslaget enhälligt.

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus päätti ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman 2030 liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Kommunstyrelsen beslöt föreslå fullmäktige att fullmäktige godkänner förslaget till programmet för främjande av gång och cykling i Sibbo kommun 2030 i enlighet med bilagan.

Paragrafen justerades omedelbart.

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 muutettu kh 2026-03-09

Liite Bilaga 2 - Program för främjande av gång och cykling i Sibbo 2030 ändrat kst 2026-03-09